

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для виконання контрольних завдань з дисципліни

«Управління інноваціями»

для студентів спеціальності

281 «Публічне управління та адміністрування» освітня програма

«Регіональне управління»

заочного відділення

Методичні вказівки для виконання контрольних завдань з дисципліни «Управління інноваціями» для студентів спеціальності 281 – «Публічне управління та адміністрування», освітня програма «Регіональне управління» заочного відділення. /Укл.: Л.В.Шитікова. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2020. с. 54

Укладач:
к.е.н., доцент

Шитікова Л.В.,

Рецензент:
к.е.н., доцент

Нечасва І.А.,

Відповідальний
за випуск:
зав.каф., д.е.н., професор

Пуліна Т.В.,

Затверджено
на засіданні кафедри
«Менеджменту»
Протокол № 2
від 3.09.2020 р

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
ЗАВДАННЯ ЗА ВАРІАНТАМИ	9
ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ З ДИСЦИПЛІНИ.....	50
ЛІТЕРАТУРА.....	53

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета дисципліни полягає у формуванні теоретичних і прикладних знань у галузі управління інноваціями та особливості його здійснення суб'єктами господарювання в умовах ринкових відносин: організаційні форми інноваційної діяльності, управління інноваційним розвитком організації та інноваційним проектом, управління ризиками та державна підтримка інноваційної діяльності.

Завдання дисципліни є: одержання сучасних знань з теоретичних та методологічних основ управління інноваціями, опанування прикладними аспектами інноваційної діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів **компетентностей**:

- загальних:

ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. **Здатність забезпечувати дотримання нормативно правових та морально-етичних норм поведінки**

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 6. Здатність працювати в команді.

ЗК 7. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

фахових (спеціальних):

С(Ф)К1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

С(Ф)К2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

С(Ф)К4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.

С(Ф)К 5. Здатність використовувати систему електронного документообігу.

С(Ф)К6. Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.

С(Ф)К7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

С(Ф)К 8. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.

С(Ф)К 9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.

С(Ф)К 10.Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

С(Ф)К 11.Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН 8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень

ПРН 11. Уміти відшукувати та узагальнювати інформацію, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

ПРН 13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку

ПРН 14. Уміти коригувати діяльність у випадку зміни вихідних умов.

До складу методичних вказівок входять тести, практичні завдання, контрольні запитання.

Робота складається з практичної (тести, задачі) та теоретичної частин. Варіанти тестів та задач вибираються згідно останньої цифри залікової книжки.

Вирішені задачі супроводжуються висновками відповідно до

отриманих результатів.

Теоретична частина складається з трьох питань з числа контрольних, які наведені в методичних вказівках, узгодження їх з викладачем обов'язково. Розкриваючи теоретичну частину, необхідно викласти суть і власне наукове бачення матеріалу з даного питання.

Робота виконується чітко, акуратно, зі складанням необхідних таблиць, наведенням розрахункових формул і побудуванням графіків.

В кінці роботи необхідно надати список використаної літератури, поставити дату і підпис.

Робота друкується на папері формату А4 (210x297 мм). З машинописного способу виконання текст друкують в один стовпчик, через півтора інтервали, шрифт Time New Roman, розмір 14, з машинного - з розрахунку не більше 30 рядків на сторінці за умови рівномірного його заповнення та висоті літер і цифр не менше ніж 1,8 мм. Текст слід друкувати, додержуючись таких розмірів полів: верхнє, нижнє - 20 мм; лівє - 30 мм; правє - 10 мм.

Захищаючи виконанє завдання, студент зобов'язаний давати пояснення та відповідати на питання викладача стосовно розв'язання будь-яких запропонованих завдань.

Завдання зараховується після бесіди студента з викладачем, в якій він докажує правильність та самостійність виконання, повноту освоєння теми.

Якщо завдання не зараховано, вважається що студент не виконує навчальну програму і в наслідок не допускається до складання екзамену.

Термін виконання контрольної роботи згідно навчального плану роботи заочного відділення.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сутність понять, завдання, принципи, методи та функції управління інноваціями

Інновації в теоріях економічного розвитку. Становлення теорії інноватики та її сучасні концепції. Сутність поняття «інновація». Джерела інноваційних іде. Класифікація інноваці. Інновації як об'єкт менеджменту.

Тема 2 Інноваційна діяльність як об'єкт управління

Сутність понять «інноваційний процес» і «інноваційна діяльність». Учасники інноваційної діяльності. Технологія управління інноваціями. Сфера інноваційної діяльності. Ринковий механізм та інфраструктура інноваційної діяльності

Тема 3. Інноваційний процес як об'єкт управління.

Поняття інноваційного процесу. Класифікація інноваційних процесів. Моделі та етапи інноваційних процесів. Зміст і структура інноваційного процесу. Методи пошуку ідеї інновації.

Тема 4. Державна підтримка інноваційних процесів.

Роль держави у забезпеченні інноваційних процесів. Значення інноваційної діяльності для формування сучасної моделі економічного зростання національної економіки України. Способи державного впливу на ефективність інноваційних процесів. Методи державної підтримки інноваційної діяльності. Національна інноваційна система. Сучасний стан і перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні. Моделі інноваційного розвитку в закордонних країнах

Тема 5. Особливості організаційних форм інноваційної діяльності

Організація інноваційного процесу. Принципи організації інноваційних процесів. Організаційні структури інноваційних організацій. Класифікація інноваційних організацій. Стратегії віолентів, патентів, комутантів, експлерентів. Особливості малих фірм.

Тема 6. Управління інноваційним розвитком організації. Інноваційний потенціал та його оцінка.

Стратегічне управління інноваційним розвитком організації. Інноваційна стратегія: сутність, етапів розроблення, планування. Інноваційна політика організації. Характеристика складових

інноваційної політики. Поняття інноваційного потенціалу. Інноваційні ресурси підприємства. Потенціал інноваційного менеджменту. Основні елементи організаційного механізму управління. Оцінка інноваційного потенціалу. Аналіз інноваційного потенціалу.

Тема 7. Конкурентоспроможність і мотивація оновлення виробництва.

Конкурентоспроможність як джерело нововведень. Передумови і мотиви оновлення виробництва. Стратегія і тактика оновлення виробництва. Загальні підходи до оновлення виробництва. Діяльність інноваційних організацій. Система безупинного поліпшення процесів і продуктів (СБПП).

Тема 8 Організація НДДКР і проектування

Взаємозв'язок НТП і НДДКР в інноваційній діяльності. Завдання, принципи й етапи НДДКР. Патентно-ліцензійна діяльність інноваційної організації.

Тема 9. Основи організаційно-технологічної підготовки виробництва нововведень

Тенденції розвитку технологій та їх класифікація. Завдання, особливості й стадії організаційно-технологічної підготовки виробництва. Мережеве планування ОТПВ. Реінжиніринг як інструмент підвищення організаційно-технічного рівня виробництва.

Тема 10. Фінансування нововведень і ризики

Суть системи фінансування інноваційної діяльності. Форми і засоби фінансування нововведень. Позабюджетні форми підтримання інноваційної діяльності. Інноваційна діяльність і ризики. Методи оцінювання ризику. Управління ризиками і ризик-тейкери.

Тема 11 Особливості управління персоналом в інноваційних організаціях

Специфіка інноваційного менеджменту. Організаційна структура інноваційного колективу. Менеджмент персоналу інноваційної організації. Мотивація персоналу. Цільові групи в інноваційних колективах. Режими роботи в наукових організаціях.

Тема 12. Основи економіки інноваційної діяльності

Ефективність використання інновацій. Загальна економічна ефективність інновацій. Економічне обґрунтування впровадження інновацій

ЗАВДАННЯ ЗА ВАРІАНТАМИ

1. ТЕСТИ

ВАРІАНТ 1

1. Новація — це:

а) художньо-конструктивне рішення виробу, яке визначає його зовнішній вигляд;

б) результат практичного освоєння новації, задіяної у динаміці, ефективність якої оцінюється не тільки економічним, а й соціальним ефектом;

в) продукт інтелектуальної діяльності людей, оформлений результат фундаментальних, прикладних чи експериментальних досліджень у будь-якій сфері людської діяльності, спрямований на підвищення її ефективності.;

г) встановлення невідомих раніше об'єктивних закономірностей, властивостей та явищ матеріального світу, що вносять корінні зміни в рівень нашого пізнання.

2. До фактора успішності інновацій належить:

а) перевага нового товару над товарами конкурентів;

б) скорочення життєвого циклу товарів;

в) збільшення витрат на науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи;

г) збільшення кількості пропозицій нових товарів.

3. Фінансово-промислова група — це:

а) організаційна структура, яка об'єднує банк, підприємства, торгові організації, науково-дослідні центри, вищі навчальні заклади і пов'язує їх єдиним технологічним циклом для підвищення конкурентоспроможності товарів і послуг;

б) цілісний науково-виробничий комплекс, до якого входять науково-дослідні інститути, лабораторії, підприємства та вищі навчальні заклади на базі конкретного міста;

в) науково-виробничий територіальний комплекс, до якого входять науково-дослідні інститути, лабораторії, підприємства та вищі навчальні заклади;

г) складний багатофункціональний комплекс, який забезпечує сприятливі умови для ефективної діяльності нових малих інноваційних фірм.

4. Інноваційний процес — це:

а) пошук необхідних інвестиційних ресурсів, відбір ефективних об'єктів (інструментів) інвестування, формування збалансованої інвестиційної програми і забезпечення її реалізації;

б) вкладення капіталу в усіх його формах у різні об'єкти (інструменти) з метою одержання прибутку;

в) послідовний ланцюг подій, у процесі яких інновація розвивається від ідеї до конкретного продукту, технології, структури або послуги і поширюється у господарській практиці та суспільній діяльності;

г) цілеспрямований упорядкований процес обчислення вартості об'єкта у грошовому еквіваленті з урахуванням факторів, які впливають на вартість у конкретний момент часу в умовах конкретного ринку.

5. Стратегія, заснована на придбанні ліцензій чи інших об'єктів інтелектуальної власності у фірм, що їх створили, — це стратегія:

а) традиційна;

б) захисна;

в) імітаційна;

г) стратегія «ринкової ніші»;

г) наступальна;

д) стратегія «за нагодою».

6. Зовнішнє середовище — це:

а) сукупність господарських суб'єктів, економічних, суспільних і природних умов, національних та міждержавних Інституційних структур та інших зовнішніх щодо підприємства умов і чинників, які діють у глобальному оточенні;

б) сукупність господарських суб'єктів, національних та міждержавних Інституційних структур, що діють у зовнішньому щодо підприємства оточенні;

в) сукупність економічних, суспільних і природних умов, зовнішніх щодо підприємства, які впливають на його діяльність.

7. Розгорнутий документ, що містить обґрунтування економічної доцільності підприємницького проекту на основі зіставлення ресурсів, необхідних для його реалізації, і очікуваної вигоди (прибутку).

- а) контракт;
- б) колективний договір;
- в) бізнес-план;
- г) обґрунтування.

8. Зазначте, яка стадія в інноваційному процесі є першою:

- а) комерціалізація нововведення;
- б) прикладні дослідження;
- в) дослідно-конструкторські роботи;
- г) фундаментальні дослідження.

9. Зазначте відмінність між винаходом, відкриттям і нововведенням:

а) відкриття здійснюється на прикладному рівні, нововведення на його основі створюється на фундаментальному рівні;

б) відкриття чи винахід можуть бути зроблені колективно, а нововведення розробляються і впроваджуються вченим, винахідником-одинаком;

в) відкриття або винахід здійснюється винятково заради одержання прибутку, тоді як нововведення впроваджуються з метою одержання нових знань;

г) відкриття або винахід можуть бути випадковими, нововведення випадково не відбуваються

10. Інноваційна стратегія для віолента складається:

- а) з роботи по скороченню нераціональних витрат;
- б) з радикальної зміни структури керівництва компанією;
- в) з роботи на масового споживача;
- г) з промисловим шпигунством.

11. Норми, правила організаційної поведінки, що встановлюють взаємозв'язок між розвитком підприємства і напрямками його інноваційної діяльності, — це:

- а) елементи інноваційної політики;
- б) принципи формування інноваційної політики;
- в) принципи здійснення інноваційної політики;
- г) все перелічене вище.

12. Період між появою новації і її впровадженням — це:

- а) інноваційний лаг;
- б) життєвий цикл інновації;
- в) тривалість інноваційного процесу;
- г) комерціалізація інновації.

13. Яке з наведених визначень найчіткіше відображає сутність поняття «стратегія»:

а) стратегія — це ідеальне уявлення про організацію і бізнес, яке задає напрямок руху і вказує його маршрут;

б) стратегія — це загальна характеристика можливостей організації, опис її цільової аудиторії, видів діяльності та структури бізнесу;

в) стратегія — це план дій для здобуття компанією вигідного становища на ринку і досягнення стійкої конкурентної переваги;

г) стратегія — це набір конкретних дій організації, фінансування, вироблення політики підтримки, мотивація працівників, створення корпоративної культури, належне керівництво.

14. Наступальна стратегія:

а) визначається політикою “материнської” компанії”;

б) припускає копіювання продукції за ліцензією, яка придбана у компанії-піонера;

в) спрямована на впровадження тільки перспективних і перевірених інновацій;

г) пов’язана з прагненням компанії досягти технічного і ринкового лідерства шляхом створення і впровадження нових продуктів, які розроблені, як правило, на основі власних ідей.

15. Промисловий зразок — це:

а) художньо-конструктивне рішення виробу, яке визначає його зовнішній вигляд;

б) оригінально оформлене графічне зображення, оригінальна назва, особливе поєднання цифр, літер або слів тощо, якими підприємство наділяє свої вироби;

в) документ, що засвідчує авторське право на винахід, пріоритет винаходу і виключне право на його використання;

г) нове технічне вирішення конкретного завдання, яке дає позитивний ефект, поліпшує якість продукції або змінює умови праці.

ВАРІАНТ 2

1. Інновація — це:

а) встановлення невідомих раніше об'єктивних закономірностей, властивостей та явищ матеріального світу, що вносять корінні зміни в рівень нашого пізнання;

б) нове технічне вирішення конкретного завдання, яке дає позитивний ефект, поліпшує якість продукції або змінює умови праці;

в) результат практичного освоєння новації, задіяної у динаміці, ефективність якої оцінюється не тільки економічним, а й соціальним ефектом;

г) кінцевий метод, принцип, новий порядок, винахід, новий продукт, процес, якісно відмінний від попереднього аналога, що є результатом інтелектуальної діяльності, закінчених наукових досліджень і розробок.

2. Захисна стратегія:

а) визначається політикою “материнської” компанії”;

б) припускає копіювання продукції за ліцензією, яка придбана у компанії-піонера;

в) спрямована на впровадження тільки перспективних і перевірених інновацій;

г) пов'язана з прагненням компанії досягти технічного і ринкового лідерства шляхом створення і впровадження нових продуктів, які розроблені, як правило, на основі власних ідей.

3. До фактора невдачі інновацій належить:

а) наявність унікальних якостей товару;

б) адаптивність товару до вимог ринку;

в) доступ до ресурсів;

г) скорочення життєвого циклу товарів.

4. Інкубатор — це:

а) організаційна структура, яка об'єднує банки, підприємства, торгові організації, науково-дослідні центри, вищі навчальні заклади і пов'язує їх єдиним технологічним циклом для підвищення конкурентоспроможності товарів та послуг;

б) цілісний науково-виробничий комплекс, до якого входять науково-дослідні інститути, лабораторії, підприємства та вищі навчальні заклади на базі конкретного міста;

в) науково-виробничий територіальний комплекс, до якого входять науково-дослідні інститути, лабораторії, підприємства та вищі навчальні заклади;

г) складний багатофункціональний комплекс, який забезпечує сприятливі умови для ефективної діяльності нових малих інноваційних фірм.

5. Другою в інноваційному процесі є така стадія:

- а) комерціалізація нововведення;
- б) прикладні дослідження;
- в) дослідно-конструкторські роботи;
- г) фундаментальні дослідження.

6. Відкриття — це:

а) встановлення невідомих раніше об'єктивних закономірностей, властивостей та явищ матеріального світу, що вносять корінні зміни в рівень нашого пізнання;

б) науковий результат, що вносить радикальні зміни в існуючі знання, розкриває невідомі досі закономірності, властивості та явища матеріального світу, істотно впливає на перебіг науково-технічного прогресу і розвиток цивілізації, є джерелом винаходів;

в) результат практичного освоєння новачії, задіяної у динаміці, ефективність якої оцінюється не тільки економічним, а й соціальним ефектом;

г) нове технічне вирішення конкретного завдання, яке дає позитивний ефект, поліпшує якість продукції чи змінює умови праці.

7. Необхідність залучення у процес розроблення інновацій всіх внутрішніх елементів підприємства — це принцип:

- а) комплексності;
- б) плановості;
- в) цілісності;
- г) цілеспрямованості;
- г) інформаційної забезпеченості.

8. Тип інноваційної політики, спрямований на піонерне впровадження радикальних інновацій, створених фірмою — це:

- а) революційний тип;
- б) опортуністичний тип;
- в) наступально-ризиковий тип;
- г) наступальний тип.

9. Із наведених груп країн виберіть ту, яка включає перелік лише тих країн, що входять до «технологічного ядра»:

- а) Японія, Німеччина, Велика Британія, Франція;
- б) Італія, Канада, Швеція, Голландія, Австрія, Південна Корея;
- в) США, Китай, Ізраїль, Сінгапур, Південна Корея.

10. Складова стратегічного управління, яка визначає цілі і умови здійснення інноваційної діяльності підприємства, спрямованої на забезпечення його конкурентоспроможності і оптимальне використання наявного виробничого потенціалу, — це:

- а) інноваційна стратегія;
- б) інноваційна політика;
- в) стратегічне планування;
- г) конкурентна стратегія;
- г) виробнича стратегія.

11. Товарний знак — це:

а) право автора на винахід, наукову ідею, розробку, новий виріб або нову технологію;

б) оригінально оформлене графічне зображення, оригінальна назва, особливе поєднання цифр, літер або слів тощо, якими підприємство наділяє свої вироби;

в) сукупність правових норм, які регулюють правовідносини, пов'язані зі створенням і використанням певного інтелектуального продукту;

г) документ, що засвідчує авторське право на винахід, пріоритет винаходу і виключне право на його використання.

12. Право власності на винахід (корисну модель) засвідчується:

- а) патентом;
- б) ліцензією;
- в) авторським посвідченням;
- г) спеціальним рішенням спеціалістів;
- г) актом приймання винаходу до використання.

13. На етапі початку і побудови інноваційного проекту здійснюється:

- а) планування і контроль;
- б) управління ризиком;
- в) управління організаційною структурою;

- г) проектний аналіз по аспектах;
- г) оцінювання стану проекту.

14. Моніторинг ризику інновацій це:

- а) оптимізація ризику;
- б) безперервне спостереження за параметрами інноваційного процесу з метою контролю їх дотримання;
- в) збір, узагальнення та переробка інформації;
- г) автоматизація управління ризиком інновацій.

15. Загальне уявлення про використання певної новинки для втілення в життя якогось задуму, що допоможе задовольнити усвідомлену потребу (розв'язати проблему), — це:

- а) ідея інновації;
- б) ініціація інновації;
- в) кластеризація інновації;
- г) формалізація інновації.

ВАРІАНТ 3

1. За якою ознакою інновації поділяють на виробничі, організаційні, технологічні, економічні, маркетингові, соціальні?

- а) сферою діяльності організації;
- б) інтенсивністю інноваційних змін;
- в) змістом діяльності;
- г) рівнем сприйняття;
- г) ступенем впливу на технологічне і соціальне середовище;
- д) причинами виникнення.

2. Інновація як ... відображає найбільш загальні й істотні властивості, ознаки, зв'язки й відносини виробництва й реалізації нововведень:

- а) інформація
- б) економічна категорія
- в) процес керування
- г) немає правильної відповіді

3. Сучасний науково-виробничий територіальний комплекс “Силіконова долина” в США є:

- а) технопарком;
- б) технополісом;
- в) фінансово-промисловою групою;

г) інкубатором.

4. Центральним ланцюгом технопарків і технополісів є:

- а) вищий навчальний заклад;
- б) науково-дослідний інститут;
- в) банк;
- г) експериментальне підприємство.

5. Учасником фінансово-промислової групи в Україні обов'язково є:

- а) вищий навчальний заклад;
- б) науково-дослідний інститут;
- в) банк;
- г) торгове підприємство.

6. Імітаційна стратегія:

- а) визначається політикою “материнської” компанії”;
- б) припускає копіювання продукції за ліцензією, яка придбана у компанії-піонера;
- в) спрямована на впровадження тільки перспективних і перевірених інновацій;
- г) пов'язана з прагненням компанії досягти технічного і ринкового лідерства шляхом створення і впровадження нових продуктів, які розроблені, як правило, на основі власних ідей.

7. В інноваційному процесі третьою є така стадія:

- а) комерціалізація нововведення;
- б) прикладні дослідження;
- в) дослідно-конструкторські роботи;
- г) фундаментальні дослідження.

8. В інноваційному процесі фундаментальні дослідження спрямовані на:

- а) впровадження новації у практичну діяльність та її дифузії;
- б) розробку нових продуктів, технологій, матеріалів тощо;
- в) проектування, виготовлення та випробування продуктів, технологій, матеріалів тощо;
- г) вивчення теоретичних основ певних процесів і явищ.

9. До інноваційного процесу на окремому підприємстві не входить:

- а) визначення потреби в інноваціях;
- б) збирання інформації про нововведення;

- в) проведення фундаментальних досліджень;
- г) попередній вибір нововведення.

10. Сфера інноваційної діяльності включає ринок чистої конкуренції, ринок капіталів та:

- а) ринок нових виробів;
- б) ринок збуту;
- в) ринок ресурсів;
- г) ринок новацій.

11. Венчурне підприємство – це:

- а) організація, що ризикує;
- б) підприємство, що створюється для реалізації інноваційного проекту, пов'язаного із значним ризиком;
- в) бізнес-інкубатор;
- г) технополіс.

12. Винахід — це:

а) кінцевий метод, принцип, новий порядок, винахід, новий продукт, процес, якісно відмінний від попереднього аналога, що є результатом інтелектуальної діяльності, закінчених наукових досліджень і розробок;

б) результат практичного освоєння новації, задіяної у динаміці, ефективність якої оцінюється не тільки економічним, а й соціальним ефектом;

в) нове технічне вирішення конкретного завдання, яке дає позитивний ефект, поліпшує якість продукції або змінює умови праці;

г) результат НДДКР, що відображає принципово новий механізм, який може зумовити появу нових інновацій та інноваційних процесів і суттєво вплинути на розвиток НТП.

13. Який варіант відповідей розкриває головні умови успішної реалізації інноваційного проекту найкращим чином?

а) ясність місії, загальних цілей та стратегій на всіх рівнях;

б) ясність місії, загальних цілей та стратегій на всіх рівнях, надійність інформації та розрахунків;

в) ясність місії, загальних цілей та стратегій на всіх рівнях, надійність інформації та розрахунків, наявність ресурсів та єдиної команди а також досвідченого керівника проекту.

14. Тип інноваційної політики, спрямований на піонерне впровадження радикальних інновацій, створених фірмою — це:

- а) революційний тип;
- б) опортуністичний тип;
- в) наступально-ризиковий тип;
- г) наступальний тип.

15. Продуктово-тематичне планування інновацій охоплює:

- а) формування продуктово-тематичного портфеля інноваційної діяльності;
- б) підготовку програм і заходів оновлення продукції;
- в) розрахунок потреби у ресурсах для реалізації інноваційного проекту;
- г) удосконалення технології і організації виробництва;
- г) визначення обсягів робіт, що мають бути виконані за кожним інноваційним проектом;
- д) усі наведені вище відповіді правильні;
- е) правильні відповіді а), б) і г)

ВАРІАНТ 4

1. Тести

1. До інновації не належить:

- а) впровадження нового продукту;
- б) створення нового ринку товарів;
- в) реорганізація структури управління організації;
- г) винахід.

2. Залежна стратегія:

- а) визначається політикою “материнської” компанії”;
- б) припускає копіювання продукції за ліцензією, яка придбана у компанії-піонера;
- в) спрямована на впровадження тільки перспективних і перевірених інновацій;
- г) пов’язана з прагненням компанії досягти технічного і ринкового лідерства шляхом створення і впровадження нових продуктів, які розроблені, як правило, на основі власних ідей.

3. Проміжок часу між виникненням новинки й впровадженням її в нововведення:

- а) інноваційний цикл;
- б) інноваційний процес;
- в) інноваційна стадія;

г) жодної вірної відповіді.

4. Основною метою створення технопарків і технополісів є:

а) ефективне використання державного базового фінансування інноваційної продукції;

б) ефективне використання державного проектно-цільового фінансування інноваційної продукції;

в) досягнення тісного територіального зближення наукового потенціалу країни та промислового виробництва;

г) організація конкурсного відбору інноваційних проектів.

5. З метою розвитку технопарків і технополісів у перші роки їх існування на цих територіях державою створюється:

а) пільговий конкурсний режим відбору інноваційних проектів;

б) пільговий податковий режим;

в) пільгове бюджетне фінансування;

г) пільгове проектно-цільове фінансування.

6. Життєвий цикл нововведення — це період від зародження ідеї до розробки, поширення та:

а) продажу дозволу на виробництво продукту;

б) продажу ліцензії на використання патенту;

в) використання та утилізації продукту;

г) появі першого зразка продукту на ринку.

7. Які з перерахованих функцій не належать до інноваційної інфраструктури?

а) підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації підприємців та інших учасників інноваційного процесу;

б) захист прав інтелектуальної власності;

в) захист прав споживачів;

г) просування інноваційних проектів, науково-технічних розробок і наукоємної продукції.

8. В інноваційному процесі прикладні дослідження спрямовані на:

а) впровадження новації у практичну діяльність та її дифузії;

б) розробку нових продуктів, технологій, матеріалів тощо;

в) проектування, виготовлення та випробування продуктів, технологій, матеріалів тощо;

г) вивчення теоретичних основ певних процесів і явищ.

9. Ринок новацій — це:

- а) сфера обігу капіталу, де суб'єктом виступають, з одного боку, організації та особи, які зайняті в науковій сфері, а з іншого — організації та особи, які здійснюють інвестиції;
- б) сукупність об'єктів інтелектуальної власності, яка характеризується цілісністю і для якої властива новизна порівняно з попередніми новаціями;
- в) сукупність продавців і покупців, які здійснюють операції зі схожими товарами в ситуації, коли жоден з учасників не впливає істотно на рівень поточних цін;
- г) усі відповіді правильні.

10. Фінансово-промислова група ліквідується:

- а) за постановою Кабінету Міністрів України;
- б) за рішенням Фонду держмайна України;
- в) за рішенням Мінекономіки України;
- г) за Генеральною угодою, яка підписується керівниками всіх підприємств-ініціаторів.

підприємств-ініціаторів.

11. Здатність до стабільної виробничої діяльності в межах обраної стратегії в умовах складного і мінливого зовнішнього середовища — це:

- а) виробничо-технічний потенціал підприємства;
- б) інноваційний потенціал підприємства;
- в) конкурентний потенціал підприємства;
- г) технічний потенціал підприємства.

12. Інноваційна стратегія для венчурних фірм складається:

- а) з мінімізації ризику;
- б) з передавання своїх розробок експертам, віолентам, пацієнтам, комутантам;
- в) з розвитку консалтінга;
- г) з реклами власних розробок.

13 Менеджери, чий мислення налаштоване на те, щоб відреагувати на зміну, яка вже відбулася у середовищі господарювання, — це:

- а) екстраполятивні менеджери;
- б) інтуїтивні менеджери;
- в) реактивні менеджери;
- г) креативні менеджери.

14. Показник ефективності інноваційного проекту — чистий приведений дохід — це:

а) відношення середньорічного чистого прибутку і суми витрат на реалізацію проекту;

б) різниця між приведеною до дійсної вартості сумою потоку коштів за період експлуатації інвестиційного проекту і сумою витрат на його реалізацію;

в) відношення приведеної до дійсної вартості суми потоку коштів за період експлуатації інвестиційного проекту і суми витрат на його реалізацію;

г) дисконтна ставка, за якої чистий приведений дохід у процесі дисконтування дорівнюватиме нулю.

15. Екологічна експертиза формулює висновки про:

а) коригування проекту;

б) можливість реалізації проекту;

в) неможливість реалізації проекту;

г) доцільність фінансування проекту бюджетними коштами

ВАРІАНТ 5**1. Інноваційний менеджмент — це:**

а) система принципів і методів розробки і реалізації управлінських рішень, які зв'язані із здійсненням різних аспектів інвестиційної діяльності підприємства;

б) докладання знань, навичок, інструментів і методів до операцій проекту для задоволення вимог, які висувуються до проекту;

в) сукупність методів і форм управління інноваційним процесом, а також управління зайнятими цією діяльністю організаційними структурами та їх персоналом;

г) сукупність принципів, методів і засобів управління підприємством з метою підвищення ефективності виробництва і збільшення прибутку.

2. М. Кондратьєв є автором:

а) теорії технократичного детермінізму;

б) теорії довгих хвиль;

в) теорії сталого розвитку;

г) моделі інноваційної економіки.

3. Традиційна стратегія:

а) є реакцією керівництва на зовнішні сигнали ринку або інституційного середовища;

б) припускає копіювання продукції за ліцензією, яка придбана у компанії-піонера;

в) не передбачає значних технологічних змін, тому така стратегія тільки умовно належить до інноваційної;

г) визначається політикою «материнської» компанії.

4. Новація - це:

1) продукт інтелектуальної діяльності людей, оформлений результат фундаментальних, прикладних чи експериментальних досліджень у будь-якій сфері людської діяльності, спрямований на підвищення її ефективності.

2) встановлення невідомих раніше об'єктивних закономірностей, властивостей та явищ матеріального світу;

3) кінцевий результат інноваційної діяльності, що знайшов втілення у вигляді нового або вдосконаленого продукту, впровадженого на ринку, нового або удосконаленого технологічного процесу, що використовується в практичній діяльності або в новому підході до соціальних послуг;

4) сукупність авторських та інших прав на результат інтелектуальної діяльності.

5. В інноваційному процесі комерціалізація нововведення спрямована на:

а) впровадження новації у практичну діяльність та її дифузю;

б) розробку нових продуктів, технологій, матеріалів тощо;

в) проектування, виготовлення та випробування продуктів, технологій, матеріалів тощо;

г) вивчення теоретичних основ певних процесів і явищ.

6. Ринок чистої конкуренції — це:

а) сфера обігу капіталу, де суб'єктом виступають, з одного боку, організації та особи, які зайняті в науковій сфері, а з іншого — організації та особи, які здійснюють інвестиції;

б) сукупність об'єктів інтелектуальної власності, яка характеризується цілісністю і для якої властива новизна порівняно з попередніми новаціями;

в) сукупність продавців і покупців, які здійснюють операції зі схожими товарами в ситуації, коли жоден з учасників не впливає істотно на рівень поточних цін;

г) усі відповіді правильні.

7. Фінансово-промислова група створюється:

а) за постановою Кабінету Міністрів України;

б) за рішенням Фонду держмайна України;

в) за рішенням Мінекономіки України;

г) за Генеральною угодою про спільну діяльність, яка підписується керівниками всіх підприємств-ініціаторів.

8. Винахід, який може бути визнаний патентоспроможним, повинен відповідати таким вимогам:

а) бути новим;

б) мати винахідницький рівень;

в) бути придатним для промислового використання;

г) правильні всі вимоги;

г) неправильна відповідь б).

9. Нові за виглядом, формою, розміщенням частин або побудовою технічні конструкції — це:

а) промислові зразки;

б) корисні моделі;

в) винаходи;

г) ноу-хау.

10. Патент — це:

а) нове технічне вирішення конкретного завдання, яке дає позитивний ефект, поліпшує якість продукції або змінює умови праці;

б) право автора на винахід, наукову ідею, розробку, новий виріб чи нову технологію;

в) сукупність правових норм, які регулюють правовідносини, пов'язані зі створенням і використанням певного інтелектуального продукту;

11. Інвестування фінансових ресурсів у більше ніж один вид інновацій, тобто процес розподілу інвестицій між різними об'єктами вкладень, які безпосередньо між собою не зв'язані, називається:

а) диверсифікацією;

б) хеджуванням;

в) страхуванням ризику

12. Який підхід до розв'язання проблем є основою прийняття рішень в інноваційному менеджменті?

- а) екстраполяційний;
- б) креативний;
- в) систематичний;
- г) послідовний.

13. Показник ефективності інноваційного проекту — індекс дохідності — це:

а) відношення середньорічного чистого прибутку і суми витрат на реалізацію проекту;

б) різниця між приведеною до дійсної вартості сумою потоку коштів за період експлуатації інвестиційного проекту і сумою витрат на його реалізацію;

в) відношення приведеної до дійсної вартості суми потоку коштів за період експлуатації інвестиційного проекту і суми витрат на його реалізацію;

г) дисконтна ставка, за якої чистий приведений дохід у процесі дисконтування дорівнюватиме нулю.

14. Право власності на винахід (корисну модель) засвідчується:

- а) патентом;
- б) ліцензією;
- в) авторським посвідченням;
- г) спеціальним рішенням спеціалістів;
- г) актом приймання винаходу до використання.

15. Екологічна експертиза може здійснюватися:

- а) місцевими органами влади;
- б) фізичними особами з власної ініціативи;
- в) державними та громадськими комісіями.

ВАРІАНТ 6

1. Функція прогнозування в інноваційному менеджменті спрямована на:

- а) розробку перспектив науково-технічного розвитку підприємства;
- б) досягнення майбутньої мети підприємства;

в) розробку комплексного плану досягнення мети підприємства;

г) розробку набору прийомів і методів з досягнення інноваційних завдань підприємства

2. Інновація - це:

1) продукт інтелектуальної діяльності людей, оформлений результат фундаментальних, прикладних чи експериментальних досліджень у будь-якій сфері людської діяльності, спрямований на підвищення її ефективності.

2) встановлення невідомих раніше об'єктивних закономірностей, властивостей та явищ матеріального світу;

3) кінцевий результат інноваційної діяльності, що знайшов втілення у вигляді нового або вдосконаленого продукту, впровадженого на ринку, нового або удосконаленого технологічного процесу, що використовується в практичній діяльності або в новому підході до соціальних послуг;

4) сукупність авторських та інших прав на результат інтелектуальної діяльності.

3. Сутність інновації найкращим чином розкриває наступне визначення:

а) інновація – це позитивна і прогресивна зміна;

б) інновація – це сукупність технічних, виробничих, комерційних заходів, які забезпечують появу на ринку нових процесів та обладнання;

в) інновація – це процес, в якому ідея набуває економічного змісту.

4. Ситуаційна стратегія (стратегія ніші):

а) не передбачає значних технологічних змін, тому така стратегія тільки умовно належить до інноваційної;

б) є реакцією керівництва на зовнішні сигнали ринку або інституційного середовища;

в) припускає копіювання продукції за ліцензією, яка придбана у компанії-піонера;

г) визначається політикою «материнської» компанії.

5. Стратегія, що пов'язана з прагненням фірми досягти лідерствана ринку шляхом створення та впровадження нових продуктів, — це стратегія:

- а) традиційна;
- б) ризикова;
- в) наступальна;
- г) стратегія «за нагодою»

6. Стратегія, спрямована на те, щоб утримати конкурентні позиції фірми на вже існуючих ринках, — це стратегія:

- а) традиційна;
- б) захисна;
- в) імітаційна;
- г) стратегія «ринкової ніші».

7. Четвертою в інноваційному процесі є така стадія:

- а) комерціалізація нововведення;
- б) прикладні дослідження;
- в) дослідно-конструкторські роботи;
- г) фундаментальні дослідження.

8. В інноваційному процесі дослідно-конструкторські роботи спрямовані на:

- а) впровадження новації у практичну діяльність та її дифузію;
- б) розробку нових продуктів, технологій, матеріалів тощо;
- в) проектування, виготовлення та випробування продуктів, технологій, матеріалів тощо;
- г) вивчення теоретичних основ певних процесів і явищ.

9. Ринок капіталу — це:

- а) сфера обігу капіталу, де суб'єктом виступають, з одного боку, організації та особи, які зайняті в науковій сфері, а з іншого — організації та особи, які здійснюють інвестиції;
- б) сукупність об'єктів інтелектуальної власності, яка характеризується цілісністю і для якої властива новизна порівняно з попередніми новаціями;
- в) сукупність продавців і покупців, які здійснюють операції зі схожими товарами в ситуації, коли жоден з учасників не впливає істотно на рівень поточних цін;
- г) усі відповіді правильні.

10. Кінцевий результат інноваційної діяльності, що отримав втілення у виведеному на ринок новому чи вдосконаленому продукті, новому чи вдосконаленому технологічному процесі, що

використовується у практичній діяльності або новому підході до соціальних послуг, — це:

- а) новація;
- б) нововведення;
- в) інновація;
- г) правильні відповіді б) і в);
- г) правильні відповіді а), б) і в).

11. Фінансово-промислову групу в Україні очолює:

- а) Фонд держмайна України;
- б) Кабінет Міністрів України;
- в) головне підприємство, яке виготовляє кінцеву продукцію;
- г) банк.

12. Державна фінансова підтримка інноваційних проектів означає:

а) їх пряме фінансування з Державного бюджету без повернення вкладених коштів;

б) безвідсоткове кредитування за рахунок бюджетних коштів;

в) часткове (до 50%) безвідсоткове кредитування інноваційних проектів за рахунок бюджетних коштів;

г) повну або часткову компенсацію за рахунок бюджетних коштів відсотків, сплачуваних суб'єктами інноваційної діяльності комерційним банкам чи іншим фінансово-кредитним установам за кредитування інноваційних проектів;

г) надання державних гарантій комерційним банкам, що здійснюють кредитування пріоритетних інноваційних проектів;

д) майнове страхування реалізації інноваційних проектів у страховиків відповідно до Закону України «Про страхування»;

е) правильні всі наведені вище відповіді;

є) неправильна відповідь а);

ж) неправильні відповіді а) і б).

13. Показник ефективності інноваційного проекту — індекс рентабельності — це:

а) відношення середньорічного чистого прибутку і суми витрат на реалізацію проекту;

б) різниця між приведеною до дійсної вартості сумою потоку коштів за період експлуатації інвестиційного проекту і сумою витрат на його реалізацію;

в) відношення приведеної до дійсної вартості суми потоку коштів за період експлуатації інвестиційного проекту і суми витрат на його реалізацію;

г) дисконтна ставка, за якої чистий приведений дохід у процесі дисконтування дорівнюватиме нулю.

14. До складу комісії державної екологічної експертизи включаються:

- а) представник замовника;
- б) представник організації — розробника проекту;
- в) нештатні експерти;
- г) штатні експерти.

15. Інноваційна стратегія для венчурних фірм складається:

- а) з мінімізації ризику;
- б) з передавання своїх розробок експлорентам, віолентам, пацієнтам, комутантам;
- в) з розвитку консалтінга;
- г) з реклами власних розробок.

ВАРІАНТ 7

1. Функція планування в інноваційному менеджменті спрямована на:

- а) погодження діяльності усіх ланцюгів системи управління, апарату науково-дослідних підрозділів та окремих фахівців;
- б) розробку перспектив науково-технічного розвитку;
- в) обґрунтування основних напрямків інноваційної діяльності відповідно до розроблених прогнозів і цілей розвитку підприємства;
- г) виконання планових завдань та об'єднання людей, які разом виконують інноваційні плани, програми і проекти.

2. Вкажіть правильне визначення: «Інноваційний менеджмент як система — це...»

- а) сукупність економічних, мотиваційних, організаційних і правових методів управління інноваційною діяльністю організації з метою оптимізації стратегії;
- б) сукупність економічних, мотиваційних, організаційних і правових засобів управління інноваційною діяльністю організації з метою скорочення витрат виробництва і збуту;

в) сукупність економічних, мотиваційних, організаційних і правових засобів, методів і форм управління інноваційною діяльністю організації з метою оптимізації економічних результатів її господарської діяльності;

г) правильні відповіді а) і б).

3. Інновації, зорієнтовані на виробництво і використання нових (поліпшених) продуктів у сфері виробництва або у сфері споживання, — це:

а) ринкові інновації;

б) продуктові інновації;

в) інновації процесу;

г) технологічні інновації.

4. Продукт інтелектуальної діяльності людей, оформлений результатом фундаментальних, прикладних чи експериментальних досліджень у будь-якій сфері людської діяльності, спрямований на підвищення ефективності виконання робіт, — це:

а) інновація;

б) новація;

в) винахід;

г) нововведення.

5. Інноваційний потенціал організації — це:

а) ступінь готовності виконати завдання, що забезпечують досягнення поставленої інноваційної цілі;

б) комплекс матеріально-технічних, трудових, інформаційних і фінансових ресурсів організації;

в) головний критерій доцільності існування організації;

г) глобальна стратегія організації в інноваційній сфері.

6. Інноваційна діяльність — це:

а) діяльність, спрямована на створення і використання результатів наукових досліджень та розробок;

б) діяльність, спрямована на створення, використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок, випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг;

в) діяльність, спрямована на розроблення і випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг.

7. Фізичні чи юридичні особи, які провадять інноваційну діяльність і (або) залучають майнові та інтелектуальні цінності,

вкладають власні чи запозичені кошти в реалізацію інноваційних проєктів, — це:

- а) суб'єкти інноваційної діяльності;
- б) об'єкти інноваційної діяльності;
- в) інвестори;
- г) ініціатори нововведень.

8. Відповідно до Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” бюджетне фінансування наукових досліджень здійснюється шляхом:

- а) венчурного фінансування;
- б) лізингового фінансування;
- в) проєктно-цільового фінансування;
- г) кредитного фінансування.

9. Ліцензія — це:

а) результат науково-дослідної діяльності організації, який призначений для внутрішнього і зовнішнього ринків;

б) дозвіл окремим особам або організаціям на використання винаходу, захищеного патентом, технічного знання, технологічної та конструкторської таємниці виробництва, товарного знаку тощо;

в) художньо-конструктивне рішення виробу, яке визначає його зовнішній вигляд;

г) титул власника винаходу, який підкріплюється промисловим зразком.

10. Авторське право — це:

а) нове технічне вирішення конкретного завдання, яке дає позитивний ефект, поліпшує якість продукції або змінює умови праці;

б) право автора на винахід, наукову ідею, розробку, новий виріб чи нову технологію;

в) сукупність правових норм, які регулюють правовідносини, пов'язані зі створенням і використанням певного інтелектуального продукту;

г) документ, що засвідчує авторське право на винахід, пріоритет винаходу і виключне право на його використання.

11. Період поширення інновації, для якого характерні дуже малі значення параметрів зростання, — це:

- а) дифузія;

- б) трансферний період;
- в) інкубаційний період;
- г) період Кондратьєва;
- г) правильні відповіді а) і г).

12. Зовнішнім джерелом інвестицій для реалізації інноваційних проектів є:

- а) акціонерний капітал;
- б) амортизаційні відрахування;
- в) прибуток;
- г) кредит.

13. Метод комплексного техніко-економічного дослідження об'єкта з метою розвитку його корисних функцій при оптимальному співвідношенні між їх значущістю для споживача і витратами на їх здійснення — це:

- а) метод функціонально-вартісного аналізу;
- б) метод контрольних запитань;
- в) метод інверсії;
- г) метод елімінування;
- г) метод синектики.

14. Показник ефективності інноваційного проекту — внутрішня ставка дохідності — це:

- а) відношення середньорічного чистого прибутку і суми витрат на реалізацію проекту;
- б) різниця між приведеною до дійсної вартості сумою потоку коштів за період експлуатації інвестиційного проекту і сумою витрат на його реалізацію;
- в) відношення приведеної до дійсної вартості суми потоку коштів за період експлуатації інвестиційного проекту і суми витрат на його реалізацію;
- г) дисконтна ставка, за якої чистий приведений дохід у процесі дисконтування дорівнюватиме нулю.

15. Експертиза інвестиційних проектів проводиться з метою:

- а) ефективного використання коштів для отримання прибутку;
- б) запобігання створенню об'єктів, які порушують права фізичних та юридичних осіб і держави;
- в) ефективного використання бюджетних коштів.

ВАРІАНТ 8

1. Функція координування в інноваційному менеджменті спрямована на:

а) погодження діяльності усіх ланцюгів системи управління, апарату науково-дослідних підрозділів та окремих фахівців;

б) розробку перспектив науково-технічного розвитку;

в) обґрунтування основних напрямків інноваційної діяльності відповідно до розроблених прогнозів і цілей розвитку підприємства;

г) виконання планових завдань та об'єднання людей, які сумісно виконують інноваційні плани, програми і проекти.

2. Впишіть слова, яких не вистачає у визначенні інноваційної інфраструктури: “Інноваційна інфраструктура — це сукупність взаємопов’язаних і взаємодіючих ..., які необхідні для ефективного здійснення інноваційної діяльності”:

а) технополісів і технопарків;

б) навчальних закладів і підприємств;

в) організацій і допоміжних служб (систем);

г) підприємств і банків.

3. До допоміжних служб (систем) інноваційної діяльності не належить:

а) система інформаційного забезпечення;

б) експертизи інноваційних програм;

в) фінансово-економічне забезпечення інноваційної діяльності;

г) технополіси і технопарки.

4. До об'єктів інноваційної інфраструктури належать:

а) сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні, фінансові послуги тощо;

б) сукупність об'єднань підприємств, що задіяні в одному інноваційному проекті;

в) сукупність організацій та установ державної форми власності, що надають консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні, фінансові послуги підприємницьким структурам, що здійснюють інноваційну діяльність.

5. Сфера інноваційної діяльності охоплює:

- а) ринок інновацій;
- б) ринок новацій;
- в) ринок інвестицій;
- г) інноваційну інфраструктуру;
- г) всі наведені вище відповіді правильні;
- д) неправильна відповідь а).

6. В інноваційному менеджменті об'єктами управління є:

- а) економічні відносини між учасниками ринку інновацій;
- б) інноваційна діяльність;
- в) інноваційний процес;
- г) інновації;
- г) правильні відповіді б), в) і г);
- д) правильні відповіді б) і г);
- е) правильні відповіді а), б), в) і г).

7. Термін «інновація» запровадив:

- а) К. Маркс;
- б) Х. Кларк;
- в) Й. Шумпетер;
- г) М. Туган-Барановський;
- г) Ф.-А. Хайек

8. Відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» суб'єктами інноваційної діяльності можуть бути:

- а) фізичні і (або) юридичні особи України,
- б) фізичні і (або) юридичні особи іноземних держав,
- в) особи без громадянства, об'єднання цих осіб, які провадять в Україні інноваційну діяльність.
- г) всі варіанти правильні

9. Ноу-хау — це:

а) технічні знання, практичний досвід інноваційного характеру, які являють собою комерційну цінність, використовуються у виробництві і професійній практиці, але не забезпечуються патентним захистом;

б) дозвіл окремим особам або організаціям на використання винаходу, захищеного патентом, технічного знання, технологічної та конструкторської таємниці виробництва, товарного знаку тощо;

в) художньо-конструктивне рішення виробу, яке визначає його зовнішній вигляд;

г) титул власника винаходу, який підкріплюється промисловим

10. Інтелектуальна власність — це:

а) нове технічне вирішення конкретного завдання, яке дає позитивний ефект, поліпшує якість продукції або змінює умови праці;

б) право автора на винахід, наукову ідею, розробку, новий виріб чи нову технологію;

в) сукупність правових норм, які регулюють правовідносини, пов'язані зі створенням і використанням певного інтелектуального продукту;

г) документ, що засвідчує авторське право на винахід, пріоритет винаходу і виключне право на його використання.

11. Спосіб економічного зростання шляхом кількісної зміни виробничих чинників на основі існуючого науково-технічного рівня називають:

а) екстенсивним;

б) інтенсивним;

в) інноваційним;

г) інкрементальним.

12. Процес поширення нововведення для використання у нових місцях, сферах чи умовах — це:

а) інваріантність нововведення;

б) дифузія нововведення;

в) система франчайзингу;

г) трансфер інновацій.

13. Зазначте, який з наведених показників ефективності інноваційного проекту не враховує повністю всієї суми чистого потоку коштів:

а) чистий приведений дохід;

б) індекс дохідності;

в) індекс рентабельності;

г) період окупності.

14. Що є найважливішою ознакою інновації в умовах ринкового господарювання?

а) її технічна та технологічна новизна;

б) її прибутковість;

в) новизна її споживацьких якостей.

15. До форм розвитку техніко-технологічної бази підприємства не відносять:

- а) модернізацію устаткування;
- б) технічне доозброєння підприємства;
- в) нове будівництво;
- г) реконструкцію.

ВАРІАНТ 9

1. Базисні інновації створюються на основі:

- а) результатів прикладних досліджень;
- б) результатів фундаментальних досліджень;
- в) результатів дослідно-конструкторських робіт;
- г) результатів маркетингових досліджень.

2. Вкажіть правильну послідовність етапів інноваційної діяльності, спрямованої на створення нового товару:

- а) генерування ідей, розроблення концепції товару, розроблення і створення дослідного зразка, пробне виробництво;
- б) пошук ідей і їх оцінювання, розроблення конструкції товару, виготовлення дослідного зразка, промислове виробництво товару;
- в) генерування ідей, оцінювання та відбір перспективних ідей, розроблення концепції товару, розроблення і створення дослідного зразка, пробний маркетинг.

3. Технопарк — це:

- а) організаційна структура, яка об'єднує банки, підприємства, торгові організації, науково-дослідні центри, вищі навчальні заклади і пов'язує їх єдиним технологічним циклом для підвищення конкурентоспроможності товарів та послуг;
- б) цілісний науково-виробничий комплекс, до якого входять науково-дослідні інститути, лабораторії, підприємства та вищі навчальні заклади на базі конкретного міста;
- в) науково-виробничий територіальний комплекс, до якого входять науково-дослідні інститути, лабораторії, підприємства та вищі навчальні заклади;

г) складний багатофункціональний комплекс, який забезпечує сприятливі умови для ефективної діяльності нових малих інноваційних фірм.

4. До принципів інноваційного процесу не належить:

- а) нововведення зазвичай мають обмежений характер;
- б) зменшення рентабельності підприємств-послідовників;
- в) при розробці інноваційної стратегії необхідно орієнтуватися на потреби покупця;
- г) необхідною вимогою успішної інноваційної діяльності є правильна оцінка невдач.

5. Експериментальні або теоретичні дослідження, спрямовані на одержання нових знань, результатом яких можуть бути теорії, гіпотези, методи і т.п. – це:

- а) фундаментальні дослідження;
- б) прикладні дослідження;
- в) розробки;
- г) винахід.

6. Коли якийсь факт, предмет чи явище підказує нове конструктивне, технологічне чи дизайнерське вирішення нового товару використовується метод:

- а) аналогії;
- б) інверсії;
- в) ідеалізації;
- г) синектики.

7. Інноваційна ціль – це:

- а) бажаний результат діяльності організації у формі певного нововведення;
- б) розроблення нових виробів, технологій, організаційних форм;
- в) засіб оцінювання інноваційного проекту;
- г) потреба в нових теоретичних рішеннях.

8. Елементом прямої державної підтримки інноваційної діяльності є:

- а) зменшення податку на приріст інноваційних витрат;
- б) пільгове оподаткування дивідендів юридичних і фізичних осіб, які одержані за акціями інноваційних підприємств;
- в) правове регулювання інноваційного процесу;

г) відстрочка податкових платежів.

9. Експериментальні або теоретичні дослідження, спрямовані на одержання нових знань, результатом яких можуть бути теорії, гіпотези, методи і т.п. – це:

- а) фундаментальні дослідження;
- б) прикладні дослідження;
- в) розробки;
- г) винахід.

10. Життєвий цикл інновації — це:

- а) період від створення новинки до моменту її введення в експлуатацію;
- б) період від створення новинки до моменту її запуску у масове виробництво;
- в) період від зародження ідеї, створення новинки та її практичного ви-користання до моменту зняття з виробництва через моральне застаріння.

11. Нові за виглядом, формою, розміщенням частин або побудовою технічні конструкції — це:

- а) промислові зразки;
- б) корисні моделі;
- в) винаходи;
- г) ноу-хау.

12. Дифузія інновацій – це:

- а) швидкість руху інноваційної ідеї;
- б) процес, за допомогою якого нововведення передаються по комунікаційним каналам між членами соціальної системи в часі;
- в) інформаційний процес руху інноваційної ідеї;
- г) передача інноваційних розробок за кордон.

13. Передача певних ризиків страхової компанії називається:

- а) диверсифікацією;
- б) хеджуванням;
- в) страхуванням ризику

14. Мотиваційна структура – це

- а) співвідношення різних мотивів, що обумовлюють поведінку людини;
- б) система оптимального розподілу функціональних обов'язків, прав і відповідальності, порядку і форм взаємодії між

окремими структурними одиницями, що входять до її складу, і людьми, які в них працюють.

в) документ, що містить обґрунтування економічної доцільності підприємницького проекту;

г) це техніка аналізу проектного ризику, яка показує, як зміниться значення чистого дисконтованого доходу (або чистої теперішньої вартості — ЧТВ) при заданій зміні вхідної змінної за інших умов

15. Зазначте, який з наведених показників ефективності інноваційного проекту характеризує у сукупному потоці коштів суму інвестиційного прибутку:

а) чистий приведений дохід;

б) індекс дохідності;

в) індекс рентабельності;

г) період окупності.

ВАРІАНТ 10

1. Поліпшуючі інновації створюються на основі:

а) відкриття нових законів і принципів;

б) нових знань;

в) результатів фундаментальних досліджень;

г) існуючих знань, відомих законів і принципів.

2. Технополіс — це:

а) організаційна структура, яка об'єднує банки, підприємства, торгові організації, науково-дослідні центри, вищі навчальні заклади і пов'язує їх єдиним технологічним циклом для підвищення конкурентоспроможності товарів та послуг;

б) цілісний науково-виробничий комплекс, до якого входять науково-дослідні інститути, лабораторії, підприємства та вищі навчальні заклади на базі конкретного міста;

в) науково-виробничий територіальний комплекс, до якого входять науково-дослідні інститути, лабораторії, підприємства та вищі навчальні заклади;

г) складний багатофункціональний комплекс, який забезпечує сприятливі умови для ефективної діяльності нових малих інноваційних фірм.

3. Для першої фази життєвого циклу інновації характерні:

- а) освоєння виробництва та збільшення обсягів продажу;
- б) стабілізація виробництва;
- в) початок маркетингових досліджень;
- г) спад попиту на товар.

4. Елементом опосередкованої державної підтримки інноваційної діяльності є:

- а) фінансування інноваційних проектів з бюджетних коштів;
- б) організація конкурсів при розподілі бюджетних коштів;
- в) формування державної інноваційної структури;
- г) пільгове оподаткування.

5. Показник, що характеризує рівень взаємодії науки і бізнесу, а також швидкість впровадження наукових розробок в економіку, називають:

- а) коефіцієнтом конкурентоспроможності економіки;
- б) індексом Гофмана;
- в) індексом інновацій;
- г) коефіцієнтом конкордації

6. Згідно з Паризькою конвенцією з охорони промислової власності до промислової власності не належать:

- а) винаходи;
- б) відкриття;
- в) корисні моделі;
- г) промислові зразки;
- д) торговельні марки;
- е) комерційні найменування;
- е) належить усе перелічене.

7. Для другої фази життєвого циклу інновації характерні:

- а) освоєння виробництва та збільшення обсягів продажу;
- б) стабілізація виробництва;
- в) початок маркетингових досліджень;
- г) спад попиту на товар.

8. Інноваційний лаг — це період між появою новації та:

- а) продажем ліцензії на використання продукту;
- б) впровадженням її в інновацію;
- в) використанням та утилізацією продукту;
- г) продажем патенту.

9. Юридичне поняття, що охоплює сукупність авторських та інших прав на продукти інтелектуальної діяльності, що охороняються законодавчими актами держави, — це:

- а) винахід;
- б) інтелектуальний продукт;
- в) інтелектуальна власність;
- г) нематеріальні активи підприємства;
- г) патенти;
- д) промислова власність

10. Мотиваційний механізм інноваційного процесу представляє:

- а) систему мотивації менеджерів організації;
- б) систему мотивації всіх працівників організації;
- в) систему спонукання працівників до досягнення високих інноваційних результатів.

11. Для економічного обґрунтування черговості заміни обладнання використовують:

- а) коефіцієнт оновлення обладнання;
- б) коефіцієнт ефективності витрат на проведення капітального ремонту обладнання;
- в) коефіцієнт ефективності використання робочого часу обладнання;
- г) термін експлуатації обладнання.

12. Екологічний ефект від впровадження інновацій характеризується:

- а) зростанням доходів населення;
- б) прибутком від ліцензійної діяльності;
- в) зниженням викидів шкідливих речовин в атмосферу;
- г) зростанням кількості зареєстрованих авторських свідоцтв на винаходи

13. Сигналом до здійснення технологічних змін є:

- а) зменшення обсягу продажу продукції підприємства;
- б) погіршення фінансових показників підприємства;
- в) погіршення показників ефективності виробництва;
- г) усі наведені вище відповіді правильні;
- г) правильні відповіді б) і в).

14. Метою екологічного аналізу інноваційного проекту є:

- а) оцінка наслідків впливу на забруднення атмосферного повітря;
- б) з'ясування однозначності всіх передумов проектного аналізу;
- в) встановлення потенційної шкоди навколишньому середовищу під час здійснення й експлуатації проекту;
- г) визначення розміру заходів, необхідних для відвернення пом'якшення потенційної шкоди;
- г) розроблення плану збереження природного середовища.

15. Громадська екологічна експертиза здійснюється:

- а) в обов'язковому порядку;
- б) з ініціативи громадян;
- в) з ініціативи громадських організацій;
- г) з ініціативи органів місцевого самоврядування.

2. ЗАДАЧІ

Задача 1

За результатами інноваційної діяльності змінюється вартість підприємства.

Вартість чистих матеріальних активів підприємства становить $V_{чма}$, тис.грн. Після вирахування відповідної винагороди, яка виплачується власнику, бізнес приносить загального прибутку близько $P_{заг}$, тис. грн. на рік. Ставка доходу на чисті матеріальні активи - $S_{чма}$,%, коефіцієнт капіталізації на надлишковий прибуток становить $K_{кап}$,%. Визначити суму надлишкового прибутку, вартість підприємства за методом «надлишковий прибуток». Вихідні дані в табл. 1.

Таблиця 1 - Вихідні дані

Найменування	Варіанти									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Вартість чистих матеріальних активів, $V_{чма}$, тис.грн.	500	480	520	550	510	490	450	500	580	540
Сума прибутку загального, $P_{заг}$, тис. грн.	200	160	220	180	170	200	160	220	180	170

Рентабельність чистих матеріальних активів, $R_{чма}, \%$	15	16	14	12	15	16	14	12	15	16
Коефіцієнт капіталізації, $K_{кап}, \%$	33,3	32	30	25,8	29	28	28,5	31	34	30

Методичні вказівки до вирішення задачі

1. Прибуток за рахунок чистих матеріальних активів:

$$П_{чма} = R_{чма} \cdot В_{чма},$$

де $R_{чма}$ – рентабельність чистих матеріальних активів;

$В_{чма}$ – вартість чистих матеріальних активів.

2. Надлишковий прибуток $П_{зб}$ як різниця між всім прибутком $П_{заг}$ і прибутком, що принесений чистими матеріальними активами:

$$П_{зб} = П_{заг} - П_{чма}.$$

3. Вартість нематеріальних активів $В_{на}$ за методом прямої капіталізації:

$$В_{на} = П_{зб} / k_{кап}.$$

4. Повна вартість бізнесу дорівнює сумі чистих матеріальних активів і вартості нематеріальних активів:

$$В_{б} = В_{чма} + В_{на}$$

Задача 2

Підприємство розробило нову технологію виробництва запасних частин для автомобілів, що сприяє підвищенню ефективності використання обладнання підприємства, і отримало патент на неї. Якщо раніше протягом року на виробничих потужностях підприємства можливо було виробляти $V_{до}$ впр., тис. одиниць продукції, то після освоєння нової технології продуктивність

збільшилась до $V_{\text{після впр.}}$, тис. одиниць продукції. Ціна одиниці продукції без ПДВ становить Цод. , тис. грн. Відсоток собівартості продукції становить, $K_{\text{соб.}}$, % від обсягу її виробництва, податок на прибуток, $K_{\text{под.}} = 18\%$. Визначити вартість технології, якщо коефіцієнт капіталізації, $k_{\text{кап.}}$, %, а тривалість прогнозного періоду - n , роки. Вихідні дані в табл.2

Таблиця 2 Вихідні дані до визначення вартості об'єкту

Найменування	Варіанти									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Обсяг виробництва до впровадження нової технології, $V_{\text{до впр.}}$, тис.од.	5,0	5,5	4,5	5,2	5,0	5,8	4,8	5,4	4,9	5,1
Обсяг виробництва після впровадження нової технології, $V_{\text{після впр.}}$, тис.од.	7,5	5,9	5,2	5,8	7,0	7,2	5,5	7,5	7,1	7,6
Ціна одиниці продукції, Цод. , тис.грн	15	12	18	20	18	2,2	24	16	13	1,7
Відсоток собівартості продукції, $K_{\text{соб.}}$, %	70	58	50	72	54	57	75	70	54	57
Ставка дисконту, $S_{\text{дис.}}$, %	22	20	18	23	20	24	17	21	24	16
Тривалість прогнозного періоду, n , роки	5	5	4	5	5	4	5	7	4	5

Методичні вказівки до вирішення задачі

- Річний економічний ефект від використання технології складає:

$$\text{Еріч.} = (V_{\text{після впр.}} - V_{\text{до впр.}}) * \text{Цод.}$$

- Чистий економічний ефект:

$$\text{Чек.еф.} = \text{Еріч.} * (1 - K_{\text{соб.}}) * (1 - K_{\text{под.}})$$

3. Вартість технології:

$$B_{mex} = \sum_{i=1}^m \frac{Чек.еф}{(1 + C_{disc})^n}.$$

Задача 3

Підприємство розглядає інноваційний проект – придбання нового обладнання. Вартість обладнання (вартість придбання, перевезення та монтаж) наведені у табл. 3.1 Строк експлуатації обладнання п'ять років, зношування на устаткування нараховуються за методом прямолінійної амортизації.

Прогнозована виручка від реалізації продукції, виробленої на цьому обладнанні та поточні витрати у перший рік експлуатації проекту наведені у табл. 3.1

З кожним роком поточні витрати збільшуються на 3 % щороку. Ставка податку на прибуток становить 18 %. Розрахуйте чисті грошові надходження по інноваційному проекту.

Таблиця 3.1 Вихідні дані до задачі

Показники	Варіант									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Вартість обладнання, млн. грн	18	31	20	42	11	17	29	41	58	52
Прогнозований виторг від реалізації продукції, виробленої на цьому обладнанні, млн. грн										
1-й рік	8	23	14	26	7	9	13	16	21	16
2-й рік	6	11	6	18	9	11	11	14	28	20
3-й рік	11	14	10	23	8	11	16	18	32	22
4-й рік	7	16	5	21	6	12	15	17	29	23
5-й рік	8	11	8	13	5	7	15	14	27	20
Поточні витрати у 1-й рік, млн. грн.	2	4	2,3	3,5	1,5	1,8	3,5	4	5	4,5

Методичні вказівки до рішення задачі

При розрахунку вихідних показників для вирішення завдання необхідно враховувати, що чисті грошові надходження по інноваційному проекту містять у собі чистий прибуток та

амортизаційні відрахування. Вихідні показники необхідно занести в табл.3.2, послідовно заповнюючи визначенні чисті грошові надходження.

Таблиця 3.2 Розрахунок вихідних показників для оцінки ефективності інноваційного проекту

Показники	Значення показників, тис. грн.				
	1-й рік	2-й рік	3-й рік	4-й рік	5-й рік
Обсяг реалізації					
Поточні витрати					
Амортизаційні відрахування					
Оподаткований прибуток (валовий прибуток)					
Чистий прибуток					
Чисті грошові надходження					

Чисті грошові надходження знайдемо за формулою:

$$\text{ДПч} = \text{Ао} + \text{ЧПр},$$

де ДПч – чисті грошові надходження, грн;

Ао – амортизаційні відрахування, грн.;

ЧПр – чистий прибуток, грн;

Чистий прибуток розрахуємо за формулою:

$$\text{ЧПр} = \text{ВПр} - \text{П};$$

де ВПр – валовий (оподаткований) прибуток, грн;

П – сума сплаченого податку на прибуток, грн;

Валовий прибуток розрахуємо за формулою:

$$\text{ВПр} = \text{Vp} - \text{Pт} - \text{Ао};$$

де Vp – обсяг реалізації (виручка від реалізації), грн;

Pт – поточні витрати, грн.

Задача 4

Інноваційна діяльність підприємства змінила доходи підприємства. Визначити вартість підприємства за методом прямої капіталізації прибутку. Доходи підприємства за рік склали Д, млн. грн, витрати - В, млн.грн. Коефіцієнт капіталізації ккап, %. Ставка податку на прибуток Спод дорівнює 18%. Вихідні дані до визначення і оцінці вартості надані в табл. 4.

Таблиця 4 Вихідні дані до визначення і оцінки вартості підприємства

Найменування	Варіанти									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Доходи підприємства,, Д, млн.грн.	5,1	5,6	4,8	5,5	5,1	5,6	4,8	5,5	5,0	6,0
2. Витрати підприємства, В, млн.грн.	3,5	3,8	4,0	3,9	3,5	3,8	4,0	3,9	3,8	4,0
3. Коефіцієнт капіталізації, ккап, %	12,0	12,2	11,9	14	12,0	12	10	13	12,2	11

Методичні вказівки до вирішення задачі

1. Чистий прибуток підприємства:

$$\Pi = (D - B) \cdot (1 - \text{Спод}),$$

де D - доходи підприємства;

B - витрати підприємства;

Спод - ставка податку на прибуток.

2. Поточна (ринкова) вартість підприємства за методом прямої капіталізації:

$$\text{Впідп.} = \Pi / k_{\text{кап}},$$

де Впідп. - поточна (ринкова) вартість підприємства;

Π - прибуток підприємства;

ккап - коефіцієнт капіталізації.

Задача 5

Інноваційна діяльність змінює вартість нематеріальних активів, що в свою чергу змінює вартість гудвілу. Оцінити вартість гудвілу, використовуючи метод надприбутку.

Ринкова вартість всіх активів підприємства $V_{ак}$, тис. грн, вартість зобов'язань – $Z_{підпр}$, тис. грн. Фактичний прибуток до оподаткування - $\Pi_{фак}$, тис. грн, ставка податку на прибуток - h ,%. Середньогалузева рентабельність капіталу R_k ,%. Ставка капіталізації $K_{кап}$,%. Вихідні дані надані в табл. 5

Таблиця 5 Вихідні дані: Оцінка вартості нематеріальних активів

Найменування	Варіанти									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ринкова вартість активів, Вак, млн. грн	40	42	38	41	39	43	40	38	40	41
Забов'язання підприємства, Зпідпр., млн. грн	30	25	27	34	32	30	29	27	34	32
Фактичний прибуток, Пфак, млн. грн	2,3	2,2	2,5	2,8	2,2	2,5	2,8	2,2	2,5	2,8
Ставка податку, h, %	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
Середньо-галузева рентабельність капіталу Rк, %.	15	17	16	12	18	15	14	16	12	18
Ставка капіталізації, Ккап, %	18	15	18	16	17	18	15	18	16	17

Методичні вказівки до вирішення задачі

1. Чистий фактичний прибуток після оподаткування:

$$\text{ЧП} = \text{Пфак} \cdot (1 - h).$$

2. Прибуток, що принесений речовими активами підприємства:

$$\text{П}_{\text{чА}} = (\text{Вак} - \text{Зпідпр}) \cdot R_{\text{к}} / 100,$$

де Вак – вартість активів підприємства, грн;

Зпідпр –забов'язання підприємства, грн;

$R_{\text{ак}}$ –середньогалузева рентабельність капіталу $R_{\text{к}}$, %.

3. Вартість гудвілу за формулою:

$$\text{Вгуд.} = (\text{ЧП} - \text{П}_{\text{чА}}) / K_{\text{КАП}}.$$

Задача 6 Комплексна оцінка ресурсного потенціалу підприємства

Інноваційний розвиток підприємства передбачає ефективне використання ресурсного потенціалу підприємства. На основі даних

по ресурсному потенціалу підприємства (чисельність промислово-виробничого персоналу, вартість основних виробничих фондів, обсяг матеріальних ресурсів, фінансові результати) необхідно провести комплексну оцінку його використання. Динаміка показників використання ресурсного потенціалу підприємства надається нижче. Вихідні дані в табл. 6

Таблиця 6- Вихідні дані до комплексної оцінки ресурсного потенціалу підприємства

Показник	Звітний рік	Попередній рік	Відхилення абс., +/-	Темп зростання %
Виручка від реалізації продукції (без непрямих податків і зборів), тис. грн.	36099	27756		
Прибуток від реалізації продукції, тис. грн.	6829	4926		
Середньо облікова чисельність персоналу, осіб.	220	204		
Використано матеріальних ресурсів, тис. грн.	16894	11560		
Середньорічна вартість основних виробничих фондів, тис. грн.	5184,5	4422		

Методичні вказівки до вирішення задачі

1. Абсолютне відхилення всіх показників: віднімання показника попереднього року з показника звітного року.
2. Темп зростання показників:

$$TP = \text{показник звітного року} / \text{показник попереднього року} * 100$$
3. Розрахунок комплексного показника динаміки ресурсного потенціалу підприємства за формулою:

$$K_{рес} = \sqrt[4]{T_{зп} \times T_{зч} \times T_{зmr} \times T_{зoф}}$$

де $T_{зп}$ - темп зростання прибутку підприємства;

$T_{зч}$ - темп зростання чисельності працівників;

$T_{зmr}$ - темп зростання використання матеріальних ресурсів;

$T_{зoф}$ - темп зростання вартості основних виробничих фондів.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Інновації в теоріях економічного розвитку.
2. Становлення теорії інноватики та її сучасні концепції.
3. Сутність поняття «інновація».
4. Джерела інноваційних ідей.
5. Класифікація інновації.
6. Інновації як об'єкт менеджменту.
7. Сутність понять «інноваційний процес» і «інноваційна діяльність».
8. Учасники інноваційної діяльності.
9. Технологія управління інноваціями. Сфера інноваційної діяльності.
10. Ринковий механізм та інфраструктура інноваційної діяльності
11. Поняття інноваційного процесу.
12. Класифікація інноваційних процесів
13. Моделі та етапи інноваційних процесів.
14. Зміст і структура інноваційного процесу.
15. Методи пошуку ідей інновації.
16. Роль держави у забезпеченні інноваційних процесів.
17. Значення інноваційної діяльності для формування сучасної моделі економічного зростання національної економіки України.
18. Способи державного впливу на ефективність інноваційних процесів.
19. Методи державної підтримки інноваційної діяльності.
20. Національна інноваційна система.
21. Сучасний стан і перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні.
22. Моделі інноваційного розвитку в закордонних країнах
23. Організація інноваційного процесу.
24. Принципи організації інноваційних процесів.
25. Організаційні структури інноваційних організацій.
26. Класифікація інноваційних організацій.
27. Стратегії віолентів, патієнтів, комутантів, експлерентів.
28. Особливості малих фірм.

29. Стратегічне управління інноваційним розвитком організації.
30. Інноваційна стратегія: сутність, етапів розроблення, планування.
31. Іноваційна політика організації.
32. Характеристика складових інноваційної політики.
33. Поняття інноваційного потенціалу.
34. Інноваційні ресурси підприємства.
35. Потенціал інноваційного менеджменту.
36. Основні елементи організаційного механізму управління.
37. Оцінка інноваційного потенціалу.
38. Аналіз інноваційного потенціалу.
39. Конкурентоспроможність як джерело нововведень.
40. Передумови і мотиви оновлення виробництва.
41. Стратегія і тактика оновлення виробництва.
42. Загальні підходи до оновлення виробництва.
43. Діяльність інноваційних організацій.
44. Система безупинного поліпшення процесів і продуктів (СБПП).
45. Взаємозв'язок НТП і НДДКР в інноваційній діяльності.
46. Завдання, принципи й етапи НДДКР.
47. Патентно-ліцензійна діяльність інноваційної організації.
48. Тенденції розвитку технологій та їх класифікація.
49. Завдання, особливості й стадії організаційно-технологічної підготовки виробництва.
50. Мережеве планування ОТПВ.
51. Реінжиніринг як інструмент підвищення організаційно-технічного рівня виробництва.
52. Суть системи фінансування інноваційної діяльності.
53. Форми і засоби фінансування нововведень.
54. Позабюджетні форми підтримання інноваційної діяльності.
55. Інноваційна діяльність і ризики.
56. Методи оцінювання ризику.
57. Управління ризиками і ризик-тейкери.

58. Специфіка інноваційного менеджменту.
59. Організаційна структура інноваційного колективу.
60. Менеджмент персоналу інноваційної організації.
61. Мотивація персоналу.
62. Цільові групи в інноваційних колективах
63. Режими роботи в наукових організаціях.
64. Ефективність використання інновацій.
65. Загальна економічна ефективність інновацій.
66. Економічне обґрунтування впровадження інновацій

Література

1. Бодрова Н. Е. Управління інноваціями : навч. посіб. Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харк. авіац. ін-т". Харків : ХАІ, 2010. 360 с.
2. Бондар О. В. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. для студентів ВНЗ / О. В. Бондар, А. О. Глебова ; ВНЗ Укоопспілки "Полтав. ун-т економіки і торгівлі". Київ : Освіта України, 2013. 479 с.
3. Гречаник, Б. В., Буй Ю. В. Економіка та організація інноваційної діяльності : практикум. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. - 147 с.
4. Череп А. В., Пуліна Т. В., Череп О.Г. Інноваційний менеджмент: підручник. Київ : Кондор, 2018. 442 с
5. Інноваційний менеджмент: теорія та практика : навч. посіб. / О. А. Гавриш та ін.; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". Київ : НТУУ "КПІ" : Політехніка, 2016. 388 с.
6. Управління інноваціями : завдання до практ., семінар. заняття, самост. роботи та тести для студентів галузі знань 0306 "Менеджмент і адміністрування" напряму підгот. 6.030601 "Менеджмент" всіх форм навчання. Укоопспілка, Львів. комерц. акад. [уклад.: Скрипко Т. О., Миронов Ю. Б.]. Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2016. 95 с
7. Гуторов О. І. [та ін.]. Управління інноваціями : навч. посіб. Вид. 2-ге, допов. Харків : Діса плюс, 2016. 265 с
8. Федулова Л. І. Управління інноваціями : підручник. Київ. нац. торг.-екон. унт. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 547 с.
9. Чухрай Н. І. Управління інноваціями: навч. посіб. / Н. І. Чухрай, Л. С. Лісовська ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. - 277 с.
10. Орлов О.О., Гончар О.І., Ковальчук С.В., Рясних Є.Г. Формування комплексу елементів інноваційного забезпечення механізму управління потенціалом підприємства. Актуальні питання комплексного оцінювання інноваційної діяльності промислових підприємств: монографія. Хмельницький : ХНУ, 2017. 552с.
11. Гусаріна Н.В. Концепція економічного розвитку та інноваційні активності підприємств в умовах динамічних змін зовнішнього середовища: монографія. Херсон: ПП Вишемірський В.С., 2017. 178 с.

12. Стадник В. В., Йохна М. А. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства: навч. Посібник. Хмельницький : ХНУ, 2011. 327 с.

13. Управління економічними процесами та інноваційний розвиток промислових підприємств в умовах динамічних змін зовнішнього середовища: колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. Шарко М.В. Херсон: 2017. 264 с.

14. Бюджетний кодекс України. Закон України № 2456-VI. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/12156.html>.

15. Закон України «Про інноваційну діяльність» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>

16. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» № 848-VIII від 26.11.2015

17. Закон України "Про наукову і науково-технічну експертизу"(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, N 9, ст.56

18. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 № 1560-XII. Чинний зі змінами. Режим доступу: https://kodeksy.com.ua/pro_investitsijnu_diyal_nist.htm

19. Закон України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://ips.ligazakon.net/document/view/t990991?ed=2005_03_25

20. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні». [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://kodeksy.com.ua/pro_priotetni_napryami_innovatsijnoi_diyal_nosti_v_ukraini.htm

21. Закон України «Про спеціальну економічну зону —Яворів"

22. Електронний ресурс Державної служби статистики: Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

23. Електронний ресурс Державної податкової служби України: Режим доступу: <http://sts.gov.ua/>.